

Sygn. akt III AUa 663/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Elżbieta Czaja
	sędzia Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska sędzia Krzysztof Szewczak (spr.)
Protokolant: sekr. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2020 r. w Lublinie

sprawy W. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do renty rolniczej w zbiegu z emeryturą pracowniczą

na skutek apelacji W. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 25 czerwca 2019 r. sygn. akt VI U 357/19

oddala apelację.

Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska Elżbieta Czaja Krzysztof Szewczak

III AUa 663/19

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzjami z dnia z dnia 27 marca 2019 roku nr (...) oraz z dnia z dnia 1 kwietnia 2019 roku nr (...) wstrzymał W. K. prawo do renty rolniczej od dnia 1 kwietnia 2019 roku w związku uzyskaniem prawa do emerytury pracowniczej.

Odwołanie od tej decyzji wniosła W. K. kwestionując jej poprawność. W uzasadnieniu wskazała, że nadal do listopada 2019 roku ma orzeczoną całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, wydaną przez lekarza KRUS i jest uprawniona do renty rodzinnej z KRUS po zmarłym w dniu 27 września 2014 roku mężu. W dniu 14 kwietnia 2019 roku złożyła wniosek do placówki terenowej w R. o wznowienie i wypłacenie jej zaległego świadczenia rodzinnego od dnia od którego została na jej wniosek zawieszona renta chorobowa z jej ubezpieczenia rolniczego, w związku z

ubieganiem się o emeryturę z ZUS. Z uwagi na wiek emerytalny 61 lat i 7 miesięcy do którego posiada orzeczenie rzeczoznawcy KRUS o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, wniosła o wypłacenie jej renty po zmarłym mężu, ewentualnie wznowienie wypłaty renty chorobowej.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie w całości i wezwanie do udziału w sprawie ZUS.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podał, że zaskarżone decyzje znajdują uzasadnienie prawne w przepisie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. 2019r., poz. 299 ze zm.). Stosownie do powołanej podstawy prawnej w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, ubezpieczonemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie. W. K. zostało przyznane prawo do renty rolniczej od dnia 31 sierpnia 2003 roku na podstawie art. 21 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 2019 roku Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił odwołania W. K.. Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na poniższych ustaleniach faktycznych oraz ich ocenie prawnej:

Decyzją z dnia 26 września 2003 roku W. K. została przyznana renta inwalidzka rolnicza okresowa od dnia 31 sierpnia 2003 roku tj. od daty nabycia uprawnień do dnia 30 września 2005 roku. W decyzji tej znajdowało się pouczenie, że w celu ustalenia czy nie zachodzą okoliczności powodujące zawieszenie lub zmniejszenie wysokości świadczenia w ciągu 14 dni jest zobowiązana zawiadomić organ wypłacający świadczenie o pobieraniu emerytury lub renty z innego tytułu – przyznanej przez inny organ oraz znajdowało się pouczenie o obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Kolejnymi decyzjami wnioskodawczyni miała przyznane prawo do okresowej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy: do 30 września 2007 roku, do 30 września 2008 roku, do 30 września 2009 roku, do 30 września 2011 roku, do 30 września 2013 roku, do 30 września 2015 roku, do 30 września 2017 roku i do 30 listopada 2019 roku.

W dniu 7 marca 2019 roku wpłynęło do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Placówki Terenowej w R. pismo W. K., w którym wniosła o wstrzymanie jej wypłaty renty chorobowej, ponieważ będzie pobierała emeryturę z ZUS z doliczeniem KRUS. W związku z tym decyzją z dnia 15 marca 2019 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wstrzymał od dnia 1 kwietnia 2019 roku W. K. wypłatę renty rolniczej z powodu nabycia uprawnień do emerytury pracowniczej z ZUS.

W dniu 18 marca 2019 roku wpłynęło pismo z ZUS Odział R., w którym wskazano, że W. K. dokonała wyboru świadczenia przyznanego z ZUS. Do tego pisma dołączono kopię pisma podpisanego przez W. K. noszącego datę 1 marca 2019 roku, w którym wskazała, że w odpowiedzi na decyzję z dnia 12 lutego 2019 roku o przyznaniu emerytury informuje, iż dokonuje wyboru przyznanej jej decyzją emerytury z FUS.

Decyzją z dnia 27 marca 2019 roku nr (...)Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, załatwiając wniosek z dnia 18 marca 2019 roku, odmówił W. K. prawa do renty rolniczej w zbiegu z emeryturą pracowniczą od dnia 1 marca 2019 roku.

W uzasadnieniu tej decyzji wskazano, że zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2019r., poz. 299 z późn. zm.) w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane świadczenie. Ponieważ W. K. wybrała emeryturę pracowniczą z ZUS, świadczenie rolne zostało zawieszona.

Decyzją z dnia 27 marca 2019 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wstrzymał od dnia 1 kwietnia 2019 roku W. K. wypłatę renty rolniczej z powodu nabycia uprawnień do emerytury pracowniczej z ZUS oraz zobowiązał ją do zwrotu kwoty 695, 12 zł z tytułu pobranego świadczenia rentowego za okres od 01 marca 2019 roku do 31 marca 2019 roku.

Następnie KRUS Placówka Terenowa w R. pismem z dnia 27 marca 2019 roku poinformowała ZUS Oddział w R., że W. K. nie ma prawa do pobierania zbiegu świadczeń, a kwota przedpłaty renty rolniczej za okres od 1 marca 2019 roku do 31 marca 2019 roku wynosi 695, 12 zł brutto i jest to kwota do zwrotu.

W dniu 29 marca 2019 roku wpłynęło pismo z ZUS Oddział w R., jako korekta poprzedniego pisma z 14 marca 2019 roku, o wstrzymanie wypłaty świadczenia wypłacanego przez KRUS i podanie kwoty brutto wypłaconego świadczenia od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia wstrzymania wypłaty.

Decyzją z dnia 1 kwietnia 2019 roku nr (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, załatwiając wniosek z dnia 18 marca 2019 roku, odmówił W. K. prawa do renty rolniczej w zbiegu z emeryturą pracowniczą od dnia 1 stycznia 2019 roku.

W uzasadnieniu tej decyzji wskazano, że zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2019r., poz. 299 z zm.) w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane świadczenie. Ponieważ W. K. wybrała emeryturę pracowniczą z ZUS, świadczenie rolne zostało zawieszona.

Decyzją z dnia 1 kwietnia 2019 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wstrzymał od dnia 1 kwietnia 2019 roku W. K. wypłatę renty rolniczej z powodu nabycia uprawnień do emerytury pracowniczej z ZUS oraz zobowiązał ją do zwrotu kwoty 2.000,52 zł. z tytułu pobranego świadczenia rentowego za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 marca 2019 roku na podstawie art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników i art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ była pouczona o okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń, a mimo zajścia tych okoliczności pobierała przesyłane świadczenia. W decyzji wskazano też, że na podstawie art. 139 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych kwota powyższa będzie potrącana z pobieranej przez nią emerytury w ratach miesięcznych.

Następnie KRUS Placówka Terenowa w R. pismem z dnia 1 kwietnia 2019 roku poinformował ZUS Oddział w R., że W. K. nie ma prawa do pobierania zbiegu świadczeń, a kwota przedpłaty renty rolniczej za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 marca 2019 roku wynosi 2. 000, 52 zł brutto i jest to kwota do zwrotu.

W dniu 8 kwietnia 2019 roku wpłynęło pismo z ZUS Oddział w R. informujące, że dnia 11 kwietnia 2019 roku zostanie przekazana na konto KRUS kwota przedpłaty za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 marca 2019 roku w wysokości 2. 000,52 zł.

W dniu 22 stycznia 2019 roku W. K. złożyła wniosek o emeryturę do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.. Decyzją z dnia 12 lutego 2019 roku znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał W. K. emeryturę od 1 stycznia 2019 roku. W treści tej decyzji wskazano, że w terminie 14 dni należy złożyć informacje o dokonaniu wyboru świadczenia – emerytury z FUS lub renty rolniczej w KRUS. W dniu 6 marca 2019 roku wpłynęło do ZUS pismo W. K., w którym podała że dokonuje wyboru przyznanej jej emerytury z FUS.

Decyzją z dnia 4 kwietnia 2019 roku znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. podjął wypłatę emerytury od 1 stycznia 2019 roku z uwzględnieniem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie zgromadzonych w toku postępowania dokumentów, które stanowiły wiarygodne dowody i nie były kwestionowane przez strony.

Sąd Okręgowy uznał, że odwołania wnioskodawczyni były bezzasadne. Zaznaczył przy tym, że rozstrzygnięciu podlegała kwestia, czy organ rentowy prawidłowo odmówił w zaskarżonych decyzjach prawa do renty rolniczej pobieranej przez ubezpieczoną w zbiegu z emeryturą z powszechnego systemu emerytalnego.

Jak wskazał Sąd pierwszej instancji analiza art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U.2019.299 j.t.) jednoznacznie wskazuje, że ubezpieczona nie ma prawa do renty rolniczej, albowiem wypłaca się jedno wybrane przez ubezpieczonego świadczenie.

Zgodnie z powołanym przepisem, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie, z zastrzeżeniem ust. 4. Według zaś art. 33 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, odrębne przepisy określają prawo do pobierania świadczeń w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury lub renty z ubezpieczenia z prawem do:

- 1) renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276);
- 3) renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy albo wskutek choroby zawodowej;
- 4) świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej.

Powyższe wyjątki wymienione w art. 33 ust. 4 nie miały miejsca w niniejszej sprawie. W szczególności renta wypłacana odwołującej nie przysługiwała z tytułu wypadku przy pracy, wypadku w drodze do pracy lub z pracy czy też wskutek choroby zawodowej.

W ocenie Sądu Okręgowego, skoro zatem ubezpieczona W. K. wybrała świadczenie w postaci emerytury wypłacanej przez ZUS, to nie przysługiwało jej jednocześnie prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy. Nie miała znaczenia okoliczność, że prawo do renty było jej przyznane do 30 listopada 2019 roku.

Nadto Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że nawet gdyby nie podzielić wyżej zaprezentowanego stanowiska, to i tak odwołania podlegałyby oddaleniu.

Sąd ten zwrócił bowiem uwagę na art. 33 ust. 2b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Według tego przepisu uprawniony do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy albo renty rodzinnej z ubezpieczenia i do emerytury na podstawie art. 24 lub art. 24a przepisów emerytalnych traci prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy albo renty rodzinnej z ubezpieczenia, chyba że zanim wystąpi z wnioskiem o prawo do emerytury na podstawie art. 24 lub art. 24a przepisów emerytalnych złoży oświadczenie, że wybiera rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy albo rentę rodzinną z ubezpieczenia. W przypadku złożenia tego oświadczenia środki zgromadzone na jego rachunku w otwartym funduszu emerytalnym są przekazywane przez ten fundusz, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa. Oświadczenie o wyborze świadczenia jest ostateczne i nie przysuguje od niego prawo odstąpienia.

Powołany przepis reguluje sytuację zbiegu prawa do renty z ubezpieczenia rolniczego, która nie została zamieniona na emeryturę rolniczą i do emerytury na podstawie art. 24 (24a) ustawy emerytalnej. Taki rolnik traci prawo do renty rolniczej na rzecz prawa do emerytury powszechnej. Tej zamiany świadczeń rolnik jednak może uniknąć, jeżeli przed złożeniem wniosku o emeryturę powszechną złoży w Kasie oświadczenie, że wybiera rentę rolniczą. Wówczas traci prawo do emerytury powszechnej.

W. K. przed złożeniem wniosku o emeryturę z FUS nie złożyła oświadczenia o wyborze renty rolniczej. Wobec tego również w związku z treścią art. 33 ust. 2b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników utraciła prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy. Gdyby odwołująca złożyła takie oświadczenie, to miałyby prawo do renty rolniczej, ale utraciłyby prawo do emerytury powszechnej z FUS.

Z uwagi na to, że przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie przewidują prawa do jednoczesnego pobierania dwóch rodzajowo określonych świadczeń - renty rolniczej i emerytury pracowniczej, na podstawie artykułu 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołania.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódła W. K.. Wyrok zaskarżyła w całości, zarzucając:

- naruszenie art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników przez błędną wykładnię i uznanie, że skarżąca nie spełniła wymogu podlegania ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, wynikające z niewłaściwego założenia, że zaliczenie przez ZUS jako okresu uzupełniającego pracy skarżącej na roli było zgodne z jej wolą, gdy tymczasem w rzeczywistości jej celem było uzyskanie wiedzy, które ze świadczeń (z emerytury pracowniczej czy z renty rolniczej lub renty wdowiej) będzie dla niej korzystniejsze – z czym uznać należy, że spełniła ona wymóg tego przepisu;

- naruszenie art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników przez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że okresy, w których skarżąca podlegała ubezpieczeniu rolniczemu, powinny zostać zaliczone jako okresy uzupełniające dla ustalenia emerytury pracowniczej, podczas gdy składając wnioski o przyznanie emerytury pracowniczej oraz renty rolniczej lub wdowiej z KRUS nie dokonała ona w tym względzie wskazanego wyboru, a jej celem było uzyskanie wiedzy o wysokości przyznawanych świadczeń i w konsekwencji złożyła ona stosowne oświadczenie o zawieszeniu wypłaty renty rolniczej i wyborze emerytury pracowniczej, zaś zaliczenie tego okresu ubezpieczenia do emerytury pracowniczej doprowadziło do niemożności uzyskania emerytury rolniczej;

- naruszenie art. 33 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników przez jego niezastosowanie i błędne uznanie, że doszło do zaliczenia okresu ubezpieczenia rolniczego jako uzupełniającego do emerytury pracowniczej, podczas gdy w sprawie powinno zostać wypłacone jedno wybrane świadczenie przez skarżącą;

- naruszenie art. k 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie i zaliczenie okresu ubezpieczenia rolniczego na poczet uzupełniającej emerytury pracowniczej, co doprowadziło do niemożności uzyskania przy tego typu wykładni emerytury rolniczej, co jest sprzeczne ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem tego prawa oraz zasadami współżycia społecznego, gdyż skarżąca nie miała świadomości (nie została pouczona o zasadach zaliczania świadczeń) i nie dokonywała w tym względzie wyboru emerytury w wysokości niższej, co powinno prowadzić do wniosku, że dopiero złożenie przez nią oświadczenia o wyborze świadczenia emerytalnego stanowiłoby oświadczenie woli warunkujące późniejszy brak możliwości zmiany systemu.

Powołując się na powyższe wniosła o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu, a apelacja jako niezasadna podlega oddaleniu.

Na wstępie należy zaznaczyć, że przedmiotem rozpoznania Sądów była kwestia wypłaty przysługującej W. K. dotychczas renty rolniczej w zbiegu z emeryturą pracowniczą przyznaną wnioskodawczyni od dnia 1 stycznia 2019 roku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ i art. 477¹⁴ k.p.c.) i w tym zakresie podlega ona kontroli sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności. Treść decyzji orzekających o niemożności wypłaty dwóch świadczeń w zbiegu wyznacza zatem zakres i granice postępowania sądowego zainicjowanego odwołaniem. Konsekwentnie do powyższego Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 września 2000 r., II UKN 759/99, OSNP 2002/10/246 stwierdził, że w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych niedopuszczalne jest merytoryczne rozpoznanie żądań, które wykraczają poza zakres zaskarżonej odwołaniem decyzji. W ocenie Sądu Apelacyjnego, oznacza to niemożność wydania merytorycznego rozstrzygnięcia przez sąd co do żądania wykraczającego poza zakres decyzji.

Zaskarżonymi w niniejszym postępowaniu decyzjami, wydanymi przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 27 marca 2019 roku, nr(...) oraz z dnia 1 kwietnia 2019 roku, nr (...) wstrzymano wnioskodawczyni wypłatę renty rolniczej z powodu nabycia uprawnień do emerytury pracowniczej w ZUS, z tym że drugą z wymienionych decyzji, zmodyfikowano okres za jaki wnioskodawczyni nie przysługiwała renta rolnicza tj. od 1 stycznia 2019 roku. Decyzje te nie rozstrzygały natomiast o wysokości świadczeń rolniczych.

W związku z tym zarzuty apelacji dotyczące naruszenia art. 19 ust. 1 i 20 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U.2019.299 j.t.) są nietrafione, gdyż dotyczą kwestii ustalenia wysokości świadczeń rolniczych. Zaskarżone decyzji nie rozstrzygają tych kwestii. W konsekwencji w obecnej sprawie przedmiotem rozstrzygnięcia mogła być tylko ta problematyka, a nie wysokość zbiegających się świadczeń. Zakres kontroli sądowej decyzji pozwanego wyznacza rozstrzygnięcie w niej zawarte oraz treść odwołania. Dlatego kwestia wysokości renty rolniczej, do której wnioskodawczyni także ma prawo bądź na przyszłość emerytury rolniczej, nie mogła być w tej sprawie badana przez sądy ubezpieczeń społecznych obu instancji bo wykraczała ona poza przedmiot sprawy.

Odnosząc się zaś do zarzutu naruszenia art. 33 ust. 2 wymienionej ustawy wskazać należy, że trafnie sąd pierwszej instancji przywołał i zinterpretował powyższy przepis prawa materialnego, gdyż reguluje on kwestię zbiegu prawa do świadczenia z ubezpieczenia rolniczego z prawem do świadczenia z innego ubezpieczenia społecznego. Zgodnie z tym przepisem, w takiej sytuacji osobie uprawnionej nie mogą być wypłacane wszystkie świadczenia do których ma ustalone prawo ale tylko jedno z nich; wyższe albo też wybrane przez tą osobę. W razie braku wyboru dokonanego przez tę osobę organ rentowy jest zobowiązany do działania korzystnego dla ubezpieczonej przez wypłacanie jej świadczenia wyższego.

W niniejszej sprawie to wnioskodawczyni dokonała wyboru, składając w dniu 7 marca 2019 roku wniosek o wstrzymanie wypłaty renty chorobowej, ponieważ będzie pobierała emeryturę z ZUS z doliczeniami KRUS. Jeszcze raz należy przy tym podkreślić, że organ rentowy w swych decyzjach, od których wniesione były odwołania, rozstrzygał jedynie o zbiegu świadczeń i o wypłacie jednego z nich. W tej sytuacji apelacja W. K. jest bezzasadna i to w oczywisty sposób. Dlatego należało jej odmówić słuszności i jako nietrafna podległa oddaleniu.

Końcowo wskazać należy, iż wnioskodawczyni w apelacji wskazywała również na naruszenie art. 5 k.c.. Zarzut ten jest chybiony. Autonomiczność i odrębność przepisów prawa ubezpieczeń społecznych wobec przepisów prawa cywilnego sprawia, że na gruncie stosunków ubezpieczenia społecznego dopuszcza się tylko na zasadzie wyjątku stosowanie wskazanych *expressis verbis* regulacji cywilistycznych. W uzasadnieniu wyroku z 14 grudnia 2005 r., III UK 120/05 (OSNP 2006 nr 21-22, poz. 338) wykluczono możliwość wykładania przepisów prawa ubezpieczeń społecznych z uwzględnieniem reguł słuszności (zasad współżycia społecznego), podobnie jak w wyroku z 23 października 2006 r., I UK 128/06 (OSNP 2007 nr 23-24, poz. 359), w myśl którego do złagodzenia rygorów prawa ubezpieczeń społecznych nie stosuje się ani art. 5 k.c., ani art. 8 k.p., bo przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter przepisów prawa publicznego.

Z tych więc względów i z mocy art. 385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.